

از گوشه و کنار

معضل پسماندهای پزشکی
ادامه دارد

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان تهران ضمن اشاره به این که سرانه تولید پسماند در تهران رو به رشد است، اظهار کرد: در حال حاضر بی خطر سازی و دفع پسماندهای پزشکی صد در صد مورد تایید محیط زیست نیست ولی اگر اقدامات فعلی برای بی خطر سازی و دفع این پسماند صورت نگیرد وضعیت آن ها خطرناک تر می شود.

کیومرث کلانتری با بیان این که مسئولیت مدیریت پسماندهای پزشکی با دانشگاه های علوم پزشکی است، اظهار کرد: در حال حاضر قراردادی بین شهرداری و دانشگاه های علوم پزشکی وجود دارد و بر اساس تعرفه ای که شهرا تعیین کرده است، شهرداری پسماندهای پزشکی را تحویل می گیرد و آن ها را مدیریت می کند.

مدیریتی که در حال حاضر برای پسماندهای پزشکی در سایت آرادکوه انجام می شود، ناقص است. پسماندهای پزشکی پس از بی خطر سازی در بیمارستان ها به طور صد در صد بی خطر نمی شوند ولی این اقدام برای آن که خطری بهداشت عمومی را تهدید نکند لازم است.

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان تهران ادامه داد: هر چند که مدیریت پسماندهای خطرناک پزشکی به طور صد در صد اصولی نیست ولی با فرایند بی خطر سازی این پسماندها در بیمارستان ها و دفع توسط شهرداری دغدغه ما در مورد پسماندهای عفونی پزشکی کمتر شده است. پسماندهای پزشکی معمولاً بهترین مواد برای بازیافت را دارند و اگر مدیریت نشوند «کثیف» ها از این پسماندها برای بازیافت استفاده می کنند که می تواند بسیار خطرناک باشد، ولی خوشبختانه در حال حاضر با دفع توسط خاک و آهک این کار صورت نمی گیرد.

صفر شدن تلفات جاده‌ای
محال است

سردار محمد حسین حمیدی، رئیس پلیس راه راهور کشور درباره حوادث جاده ای که در ناوگان اتوبوس رانی در اختیار اردوهای دانش آموزی رخ می دهد، گفت: این ناوگان مجهزترین ناوگان است و بیشترین کنترل ها روی آن اعمال می شود، اما خطای انسانی بعضاً به رانندگان بر می گردد.

گاهی اوقات دلایل فردی مانند عدم استراحت و خواب آلودگی راننده باعث بروز حوادث می شود. سازمان ها و مسئولان با انتخاب صحیح رانندگان باید حوادث رانندگی را به حداقل برسانند.

در یک دهه اخیر با اقداماتی که انجام شده، آمار تلفات جاده ای کاهش پیدا کرده است، اما صفر شدن این آمار تقریباً می توان گفت از محالات است، هر چند که جزو آرزوهای ماست. کاهش تلفات و حوادث و هم چنین افزایش ایمنی جزو دستور کار سازمان ها و دستگاه هایی است که در این زمینه نقش دارند. رئیس پلیس راه راهور کشور در خصوص اقدامات آموزش و پرورش برای کاهش تلفات جاده ای اردوهای دانش آموزی گفت: آموزش و پرورش بعد از حادثه شیراز که در سال گذشته اتفاق افتاد، متوجه شد که برگزاری بسیاری از اردوهای برون شهری و خارج از استان برای دانش آموزان ضرورتی ندارد. هم چنین ساعت حرکت این اتوبوس ها باید منظم باشد و در مبدا باید کنترل هایی را به صورت دقیق و ویژه انجام شود. این ها اقداماتی است که باید همه سازمان ها انجام دهند تا حوادث جاده ای به حداقل برسد.

نیاید از یادبرد که خواندن
و نوشتن بیهوده و بامطالعه
و نوشتن مطالبی که ذهن
را دچار تخریب کنند، بهتر
از نوشتن نیست. مطالعه
و نوشتن در چنین مواردی
مثل آن است که یک فرد که
نیاز به تغذیه دارد به جای
خوردن غذای مناسب،
غذای فاسد بخورد با تمام
پی آمدهایش

«خواندن به مثابه یک مهارت فیزیکی-شناختی» تغییر نمی دهد، البته شکی نیست که با بالا رفتن قابلیت «سواد» در خواندن و نوشتن، می توان بسترهای بهتری برای ارتقای فرهنگ داشت اما نباید از یادبرد که خواندن و نوشتن بیهوده و یا مطالعه و نوشتن مطالبی که ذهن را دچار تخریب کنند، بهتر از نوشتن نیست. مطالعه و نوشتن در چنین مواردی مثل آن است که یک فرد که نیاز به تغذیه دارد به جای خوردن غذای مناسب، غذای فاسد بخورد با تمام پی آمدهایش. توجه به سخنان دکتر فکوهی بسیار لازم است؛ اشکال مطالعه در جهان به سرعت در حال تغییرند. امروز کتاب های کاغذی به دلایل زیر زیست محیطی و هم چنین اقتصادی در حال از میان رفتن هستند و می توان پیش بینی کرد که این کتاب ها تا چند دهه دیگر به اجناسی عتیقه یا لوکس تبدیل شوند، مثل صفحات بزرگ گرامافون یا کاست های موسیقی و ویدئویی. جهان تغییری می کند. امروز در فرهنگ میلیون ها شاید بتوان گفت میلیارد ها رسانه در چرخش است: تعداد کالاهای فرهنگی بی اندازه هستند. فرایندهای اندیشه لزوماً از خلال کنشی به نام مطالعه که ما قرن ها می شناختیم عبور نمی کند، بلکه تمام دستگاه های حسی انسان ها از بویایی و شنیداری و چشایی و بوسلویی را به کار می گیرد. بنابراین انقلاب اطلاعاتی در حال زیر و رو کردن همه چیز است. در چنین حالتی ماهنوز در بنادین هستیم که چند عنوان کتاب منتشر شده و پر فروش ترین و کم فروش ترین کدام بوده و «اساتید» درباره این و آن کتاب چه گفته اند و روزنامه ها چه نوشته اند و آیامچوز خواهد گرفت یا نه. این سخنان گویای آن است که ظاهر اما در بسیاری دیگر زندگی می کنیم، آن هم در دو قرن پیش! هر چه زودتر از این خواب بیدار شویم به نفع مان است. به هر حال بیداری هر وقت اتفاقی بیفتد باید مهارت ها را یک به یک بیاموزیم، بفهمیم جهان چیست و چگونه کار می کند، اندیشه چگونه حرکت می کند.

در باره وضعیت جدید خویش، انگیزه و روحیه امیدواری را در جریان حیات خویش تقویت کنند تا به این ترتیب از افسردگی و احساس انزوای دوران سالمندی پیشگیری نمایند. باتوجه به مطالب مطرح شده بطور خلاصه می توان گفت «سالمندی و بازنشستگی» نیز همچون سایر مراحل رشدی-تحویلی به عنوان یکی از دوران های اجتنابناپذیر فراختاری زندگی محسوب می شود؛ از اینرو روانشناسان توصیه می کنند افراد به فراخور شدت ترس ها و دغدغه هایی که در این مرحله از رشد تجربه می کنند، می توانند درباره احساسات و احوالات درونی خویش نسبت به این تحول بزرگ با روانشناسان معرج و کارآموده به صحبت بپردازند، تا با بهره مندی از مساعدت های دلسوزانه و حرفه ای متخصصان و همچنین روی آوردن به داشتن برنامه های آموزشی و تفریحی هدفمند و مشخص، گزینه های بیشتری درباره اینکه چگونه می توانند یک زندگی مطلوب و شاد را پیمایند و بازنشستگی داشته باشند تا سرانجام بتوانند فرصت های جدید برای زندگی بهتر را کسب کنند

پیتزا بهتر است یا کتاپ؟

دکتر منادی هم یک خاطره دارد: خرداد ماه ۱۳۹۰، برای شرکت در کنگره ای در یونسکو به پاریس رفتم. در مقابل شعبات یکی از بانک ها ماشینی را دیدم؛ کامیون کوچکی که به یک کتابخانه سیار تبدیل شده بود و پله هایی موقت در مقابل دربی که در کنار آن تعبیه شده بود تا افراد به راحتی به درون آن بروند. این کتابخانه سیار، مملو از قفسه های کتاب و سی دی فیلم و موسیقی بود. وقتی از مسئول این کتابخانه سیار پرسیدم به کدام ارگانی وابسته هستند، در پاسخ گفت شعبه مرکزی بانک جهت صرفه جویی در وقت و رفاه حال کارمندان هر دو هفته یک بار با اطلاع قبلی در مقابل شعبه هایی قرار گذاشته تا به نیازهای آنان پاسخ بدهیم. ضمناً در صورت تقاضای کتاب خاصی اگر در انبار یا کتابخانه مرکزی ثابت داشته باشیم، در روز معین همراه آورده در غیر این صورت کتاب مورد نظر را تهیه خواهیم کرد. مسئول کتابخانه می گفت البته در تلاش هستیم تعداد خوانندگان خود را نه تنها افزایش بدهیم بلکه، سطح شناخت و دانش آنان را با معرفی کتاب هایی را تقا بدهیم. بی حساب نیست که در اتوبوس ها و مترو های این کشور، همیشه شاهد مطالعه افراد این جامعه هستیم. اما برای ما، مطالعه نه در اولویت مردم است و نه در اولویت نهادها و سازمان ها، چه برسد به یک بانک خصوصی. من بارها دیده ام که فردی وقتی قیمت کتاب را دیده، آن را باقیمت یک پیتزا مقایسه کرده به همین دلیل کتاب، به نظرش گران آمده و از خریدن کتاب منصرف شده.

مطالعه: کمیت یا کیفیت

ناصر فکوهی معتقد است: سرانه مطالعه که دائماً می بینیم به آن اشاره می شود یکی از ابزارهای کمی و نه چندان قابل اعتماد چه برای بررسی مطالعه «خام» افراد، یعنی بدون در نظر گرفتن محتوای مطالبی که می خوانند و چه به خصوص برای سنجش و ارزیابی کیفیت مطالعه آن ها است. بنابر این این که مثلاً گفته می شود «ما ایرانی ها سه دقیقه در روز مطالعه می کنیم» یا «در فلان کشور توسعه یافته یک ساعت در روز مطالعه می شود» هم از لحاظ کمی، مبناهی بی پایه ای است و هم به خصوص از لحاظ محتوایی، این گونه بیاحت نیاز به مطالعات و کار دقیقی دارد که با این گونه تحقیقات پیمایشی سطحی نگرانه، آن هم در کشوری مثل ایران که اصولاً به این گونه تحقیقات به دلایل بی شمار نمی توان اعتماد کرد، معنایی ندارد. از لحاظ کیفی، مطالعات باز هم باید عمیق تر باشند، در یک معنا این که کسی سه دقیقه در روز بخواند یا یک ساعت به خودی خود چیز بی ارزشی را بخواند

واقع میزان کتاب خوانی در کشورها بسته به فرهنگ و تاریخ آن ها متفاوت است و در کشورهای پیشرفته درصد قابل توجهی از مردم به کتاب و مطالعه گرایش دارند. لذات تغییرات اساسی و بنیادین در هر جامعه و ایستگی کملی به وجود نهادهای فکری و فرهنگی آن جامعه دارد. دکتر منادی اضافه می کند: بیش از ۱۰ میلیون نفر از جامعه ایران یا بی سواد هستند یا در حد ۲-۳ کلاس سواد دارند. در صد زیادی از جامعه ایران را با سوادها به خصوص در سنین جوانی تشکیل می دهند. اما این ملت پیشرو، هم چنان یک خصلت بد دارند: کتاب نخوانی.

آمار کتاب خوان ترها

میزان مطالعه در کشورهای مختلف براساس ساعت به این ترتیب است: ۱- هند ۲- تایلند ۳- چین ۴- فیلیپین ۵- مصر ۶- جمهوری چک ۷- سوئد ۸- فرانسه ۹- مجارستان ۱۰- عربستان سعودی ۱۱- هنگ کنگ ۱۲- لهستان ۱۳- ونزوئلا ۱۴- آفریقای جنوبی ۱۵- استرالیا ۱۶- اندونزی ۱۷- آرژانتین ۱۸- ترکیه ۱۹- اسپانیا ۲۰- کانادا ۲۱- آلمان ۲۲- ایالات متحده ۲۳- ایتالیا ۲۴- مکزیک ۲۵- انگلستان ۲۶- برزیل ۲۷- تایوان ۲۸- ژاپن ۲۹- کره جنوبی.

آمار نشر در جهان

کشورهایی که بیشترین آمار انتشار کتاب را در جهان دارند: در این لیست از اطلاعات انجمن بین المللی ناشران (IPA) و اطلاعات سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) استفاده شده است. این آمار به طور خاص تعداد کتاب های کاغذی، کتاب های الکترونیکی و یا کتاب های صوتی منتشرشده را مشخص نمی کند.

بر اساس این آمار چین با ۴۴۴ هزار در مقام نخست، ایالات متحده با ۳۰۴ هزار و ۹۱۲ در مقام دوم، انگلستان با ۱۸۴ هزار در مقام سوم، روسیه با ۱۰۱ هزار و ۹۸۱ در مقام چهارم، آلمان با ۹۳ هزار و ۶۰۰ در جایگاه پنجم، هند با انتشار ۹۰ هزار در مقام ششم، ژاپن با انتشار ۸۲ هزار و ۵۸۹ در مقام هفتم و اسپانیا با انتشار ۷۶ هزار و ۲۴۴ در مقام هشتم قرار دارند. بر اساس اطلاعات یونسکو بیشترین تعداد کتاب های منتشرشده سالانه مربوط به چین، ایالات متحده و انگلستان است. این اطلاعات حاصل جمع آوری اطلاعات از ۱۲۳ کشور جهان بین سال های ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۵ است و آخرین میزان مشخص شده نشر سالانه حدود ۲.۲ میلیون کتاب اعلام شده است. این آمار بر اساس کشورها در قاره های مختلف نیز ارائه شده است.

جهانی شدن، مطالعه و تاکید بیهوده بر کمیت و اعداد

دیوار کتاب خوانی هم چنان کوتاه است

سرانه مطالعه که دائماً می بینیم به آن اشاره می شود یکی از ابزارهای کمی و نه چندان قابل اعتماد چه برای بررسی مطالعه «خام» افراد، یعنی بدون در نظر گرفتن محتوای مطالبی که می خوانند و چه به خصوص برای سنجش و ارزیابی کیفیت مطالعه آن ها است. بنابر این این که مثلاً گفته می شود «ما ایرانی ها سه دقیقه در روز مطالعه می کنیم» یا «در فلان کشور توسعه یافته یک ساعت در روز مطالعه می شود» هم از لحاظ کمی، مباحثه بی پایه ای است و هم به خصوص از لحاظ محتوایی

که تازه دپیلم گرفته و چون نمی خواهد وارد دانشگاه شود و دنبال کسب و کار است، از او خواسته برای مطالعه کتاب معرفی کنند. این دوست می گوید: خوب من با در نظر گرفتن این که او پسری هجده توده ساله است و به هر حال ۱۲ سال درس خوانده، کتاب های مناسب جوانان از جمله چندرمان خوب به او معرفی کردم و حتی برایش خریدم. برادرزاده، بادیدن کتاب ها و حجم شان، به خاله خود گفته بود: من که تا به حال کتاب غیر درسی نخوانده ام، به نظر بهتر است، از کتاب های گروه سنی «الف» شروع کنم. دوست ما، هاج و واج مانده بود که به برادرزاده عزیزش چه بگوید!

ما و کتاب خوانی

دکتر منادی، عضو هیئت علمی در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه الزهرا می گوید: سرانه مطالعه در کشورهای پیشرفته و به اصطلاح جهان اول، به مراتب بیشتر از کشورهای جهان سوم و فقیر جهان است. به همین خاطر، رونق و پیشرفت مراکز علمی و آکادمیک آنان را می توان مدیون کتاب و فرهنگ کتاب خوانی دانست. با وجود آن که ایران، یکی از کشورهای با ضرب رشد در تربیت مهندسان و دانش آموختگان رشته های علوم انسانی و پزشکی است و یکی از با سوادترین کشورهای جوان خاورمیانه و حتی آسیا به شمار می رود، اما ایرانیان هنوز در هجدهمین سال

آذر فخری، روزنامه نگار

خاطره اول

در کلاس دانشگاه هستیم و استاد روان شناسی، از ما می خواهد در جمع هم کلاسی ها قول بدهیم که برای یک ماه آینده چه کار می توانیم بکنیم و آن کار را حتماً انجام دهیم. در واقع از ما می خواهد در جمع دوستان و هم کلاسی ها، یک قول محکم بدهیم و به آن پای بندیم.

دختر نازنین کلاس مان، مینو می رود جلوی کلاس و کنار میز استاد می ایستد، دست هایش را در هم قفل می کند و با دلخوری می گوید: من قول می دم که در یک ماه آینده کتاب بخونم. استاد می پرسد: چند تا کتاب مینو؟ مینو با تعجب و با دهان باز به استاد خیره می شود. من و من می کند و خیلی صادقانه می گوید: ده صفحه! همه ما تعجب می کنیم. استاد از جایش برمی خیزد، دوری در کلاس می زند و به تکتک مان ها می کند می گوید: خوب من صداقت مینو رو تحسین می کنم. اولین باره که یکی از دانشجویان به کتاب خوانی اعتراف می کنه. و روبه مینو می گوید: باشه مینو، با همین ده صفحه ای که قول دادی شروع کن.

خاطره دوم

دوستی درباره برادرزاده اش می گوید

یادداشت

بازنشستگی؛ دوران نیروهای خاتمه یافته و بی آینده نیست

فاطمه ناصح، دکترای روانشناسی عمومی

در کنار بحران آب، مسأله زیست محیطی، اشتغال، بیکاری و بی اعتمادی مردم به مسئولین یکی دیگر از بحران های مهمی که عصر حاضر با آن دست به گریبان است، «بحران میانسالی و مسأله بازنشستگی» است. در واقع «بازنشستگی» یکی از مراحل اجتنابناپذیر فرایند زیست شناختی زندگی است که با رسیدن به یک محدوده سنی خاص در دوران سالمندی آغاز می شود. بنابر تعریف سازمان بهداشت جهانی دوران «سالمندی» با عبور از مرز ۶۰ سالگی به عنوان سرنوشتی محتوم که یک روزی همه افراد جامعه با این مرحله از رشد و تحول روبرو می شوند، برهه ای از حیات محسوب به حساب می آید که در ایران در حدود سنین ۶۵ تا ۷۰ سالگی پدیدار

می شود. تحقیقات در حوزه آسیب شناسی نشان می دهد بسیاری از افراد «بازنشستگی» را برهه ای از گستره عمر تصور می کنند که باید در این دوران به یک مرخصی دائمی بروند و خانه نشینی را برگزینند؛ اندیشه ای افراد آن است که کارایی و توانمندی سابق در انجام فعالیت های روزانه را ندارند و نمی توانند نیروی مفید و ارزشمندی برای خانواده و جامعه خود باشند. برای این دسته از افراد دورنمای بازنشستگی بسیار ناخوشایند و بیم آور است؛ این اشخاص با بالا رفتن سن و وارد شدن به محدوده سنی سالمندی و بازنشستگی دچار تشویش و ترس از آینده می شوند. در حقیقت یکی از ناخوشایندترین دهنی مهمی که این دسته از عزیزان ساعات طولانی از روز با آن درگیر هستند ناکافی بودن عواید بازنشستگی برای تهیه مخارج زندگی است؛ ترس داریم؛ بازنشستگان آن است مبدا حقوق آنها که فزاینده می شود و در نهایت حقوق آنها کاهش یافته و در نهایت به خانواده و فرزندان، عدم هماهنگی با تغییرات موجود آمده و همچنین کاهش توانمندی در وضعیت سلامتی، خود را فردی زیست و از کار افتاده تجسم می کند. از اینرو روانشناسان به افرادی که در آستانه میانسالی و ورود به دنیای بازنشستگی هستند تاکید می کنند قبل از با گذشتن به این مرحله جدید از زندگی، حتماً از لحاظ ظرفیت های روحی و روانی آمادگی های لازم را برای مواجهه با این دوران کسب نمایند. این عزیزان می توانند با پروراندن افکار مثبت

طولانی مدت را تحمل کنند و با اینکه شاید نتوانند مشکلات مالی این دوران را هضم نمایند؛ در واقع همین وسواس های فکری که بطور پیوسته با آنها درگیر هستند موجب تنیدگی و فشارهای روانی بی شماری را برای آنان فراهم می کند. در نهایت مجموعه این عوامل همگی دست به دست هم می دهند تا آنها بطور کلی میل به زندگی و زنده ماندن را از دست بدهند. پیرو مطالب ذکر شده روانشناسان بر این باورند بهترین و برجسته ترین مشکل عاطفی افراد بازنشسته، افسردگی است که فرد بدلیل تغییر در نحوه رسیدگی به اعضای خانواده و فرزندان، عدم هماهنگی با تغییرات موجود آمده و همچنین کاهش توانمندی در وضعیت سلامتی، خود را فردی زیست و از کار افتاده تجسم می کند. از اینرو روانشناسان به افرادی که در آستانه میانسالی و ورود به دنیای بازنشستگی هستند تاکید می کنند قبل از با گذشتن به این مرحله جدید از زندگی، حتماً از لحاظ ظرفیت های روحی و روانی آمادگی های لازم را برای مواجهه با این دوران کسب نمایند. این عزیزان می توانند با پروراندن افکار مثبت